

Tarpkultūrinė komunikacija
sveikatos ir socialinėje
priežiūroje

Rūta Jurgelionienė
Utenos kolegijos tarptautinių ryšių skyriaus vedėja
Slaugos ir burnos priežiūros katedros lektorė

Šiek tiek istorijos apie mus ir mane...

- 1991 m. Utenos aukštesniojoje medicinos mokykloje baigta Medicinos sesers programa ir įgyta med. sesers profesinė kvalifikacija
- Nuo 2007 m. dirbu Tarptautinių ryšių skyriaus vedėja
- Nuo 2008 m. Medicinos fakulteto lektorė
- Nuo 2018 m. esu Europos tarpkultūrinės slaugos asociacijos narė
- Aplankyta daugiau nei 20 užsienio šalių dėstymo/ mokymosi vizitų tikslais

ETNA

**EUROPEAN
TRANSCULTURAL
NURSING ASSOC**

Tarpkultūrinē komunikācija. Kodēl tai svarbu????

Pasaulio kaita

- Globalizacija- visuotinė politinė, ekonominė ir kultūrinė integracija bei *unifikacija*
- Naujos technologijos
- Migracija
- Tautinis ir kultūrinis identitetas
- Religijos

Žmogaus teisių deklaracija (1948)

1 straipsnis

- Visi žmonės gimsta laisvi ir lygūs savo orumu ir teisėmis. Jiems yra suteiktas protas ir sąžinė, ir jie turi elgtis vienas su kitu kaip broliai.

2 straipsnis

- Kiekvienas turi teisę naudotis visomis šioje Deklaracijoje paskelbtomis teisėmis ir laisvėmis be jokių skirtumų, pavyzdžiui, dėl rases, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, turtinges, gimimo ar kitokių padėties.

18 straipsnis

- Kiekvienas turi teisę į minties, sąžinės ir religijos laisvę; ši teisė apima laisvę keisti savo religiją ar tikėjimą, taip pat laisvę spazinti ir skelbti savo religiją ar tikėjimą tiek vienam, tiek kartu su kitais, viešai ar privačiai, mokant, praktikuojant tikėjimą, laikant pamaldas ir atliekant apeigas.

25 straipsnis

- 1. Kiekvienas turi teisę į savo ir savo šeimos sveikatą ir gerovę pakankama gyvenimo lygi, įskaitant maistą, drabužius, būstą ir sveikatos priežiūrą bei būtinas socialines paslaugas, ir teisę į apsaugą, neįgalūs, ligos, negalia, našlės, senatvės atvejais arba kitomis nuo jų nepriklausančiomis aplinkybėmis, jam netekus pragyvenimo šaltinio.
- 2. Motinoms ir vaikams suteikiama ypatinga globa ir parama. Visi vaikai, santuokiniai ir nesantuokiniai, naujagimi viena socialinę apsaugą.

Žmogiškasis orumas

- Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (2016)
- 1 straipsnis
- žmogaus orumas
- žmogaus orumas yra nedeliamas. Jį reikia gerbti ir saugoti.

Kultūriškai kompetentinga slauga

- Šiuolaikinės sveikatos priežiūros sistemoje tarpkultūrinės kompetencijos tikslas – užtikrinti **aukščiausios kokybės** priežiūrą visiems žmonėms, **nepriklausomai nuo jų kultūrinės ir kalbinės įvairovės**.
- Gydytojai, slaugytojai ir kiti sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai turi atsižvelgti į savo pacientų vertybes, įsitikinimus, elgesio modelius, kalbinius poreikius, kad jiems visiems be išimties būtų suteikta **kultūriškai kompetentinga slauga**.
- 2021 m. Europos šalyse atlikti tyrimai atskleidė, kad slaugytojai savo profesinėje veikloje teikdami **kultūriškai kompetentingą slaugą** dažniausiai susiduria su šiomis problemomis – kalba, kitos religijos neišmanymas, žinių apie tam tikrą kultūrinę grupę trūkumas (Osmancevic et al., 2021).
- Dėl kultūrų įvairovės ir nepakankamo jų pažinimo susiformuoja įvairūs nesusipratimai, susirėmimai, konfliktai, etnocentrizmas, diskriminacija, stereotipai.

Kultūriškai nekompetentinga slauga sukelia neigiamas pasekmes

Blogi pacientų slaugos rezultatai


```
graph TD; A[Blogi pacientų slaugos rezultatai] --> B[Neigiamas mikroklimatas]; B --> C[Pacientų nežinomybė ir sumažėjęs pasitikėjimas]; C --> D[Padidėję sveikatos priežiūros išlaidos];
```

Neigiamas mikroklimatas

Pacientų nežinomybė ir sumažėjęs pasitikėjimas

Padidėję sveikatos priežiūros išlaidos

Kultūriškai kompetentinga praktika

1) žinios apie kultūrą, istoriją, pasaulėžiūrą, vertybes ir tikėjimą;

2) bendravimo modelių ir tinkamos pokalbio technikos išmanymas;

3) įvairių rasinių/etninių grupių panašumai ir skirtumai, stiprybės ir silpnybės; kultūriniai lūkesčiai;

4) pagalbos siekiančiojo elgesio supratimas;

5) tradicinės, vietinės, dvasinės praktikos, tenkinančios kitos kultūros atstovų poreikius, integravimo galimybes ir metodus.

Tarpkultūrinės kompetencijos reikšmė

Ryšių su pacientais/ klientais sukūrimas

Pacientų/klientų pasitenkinimas

Mažesnė sveikatos ir socialinės priežiūros skirtumų rizika

Geresnė pacientų/klientų priežiūra

Aukštesni slaugos/ socialinio darbo rezultatai

Slaugytojų tarpkultūrinės kompetencijos ugdymas

- Atsižvelgiant į būtinybę nuolatos globaliu mastu kintančiame pasaulyje, teikti efektyvias ir kokybiškas slaugos paslaugas, jau slaugos studijų metu turi būti daug dėmesio skiriama tarpkultūrinės kompetencijos ugdymui ir tarpkultūriškai kompetentingos slaugos įgūdžių formavimui.
- *"sklandžiai ir įtaigiai reikšti savo mintis žodžiu ir raštu, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje, bendruomenėje ir viešojoje erdvėje lietuvių ir bent viena užsienio kalba, pripažinti asmenų įvairovę ir tarpkultūrinius skirtumus (Slaugos ir akušerijos studijų krypties aprašas, 2021).*
- Slaugos studijų metu būtina skirti išskirtinį dėmesį tarpkultūrinės kompetencijos ugdymui, kad būtų sukurta kultūriškai kompetentingos slaugos infrastruktūra, kuri būtų naudinga visoms sveikatos priežiūros sistemos grandims, įskaitant pacientą, slaugytojus, sveikatos priežiūros komandą ir pačią organizaciją.

Kaip to siekiame? (1)

pakankamai žinių ir įgūdžių, kad galėtų užtikrinti teisingą, priemoną

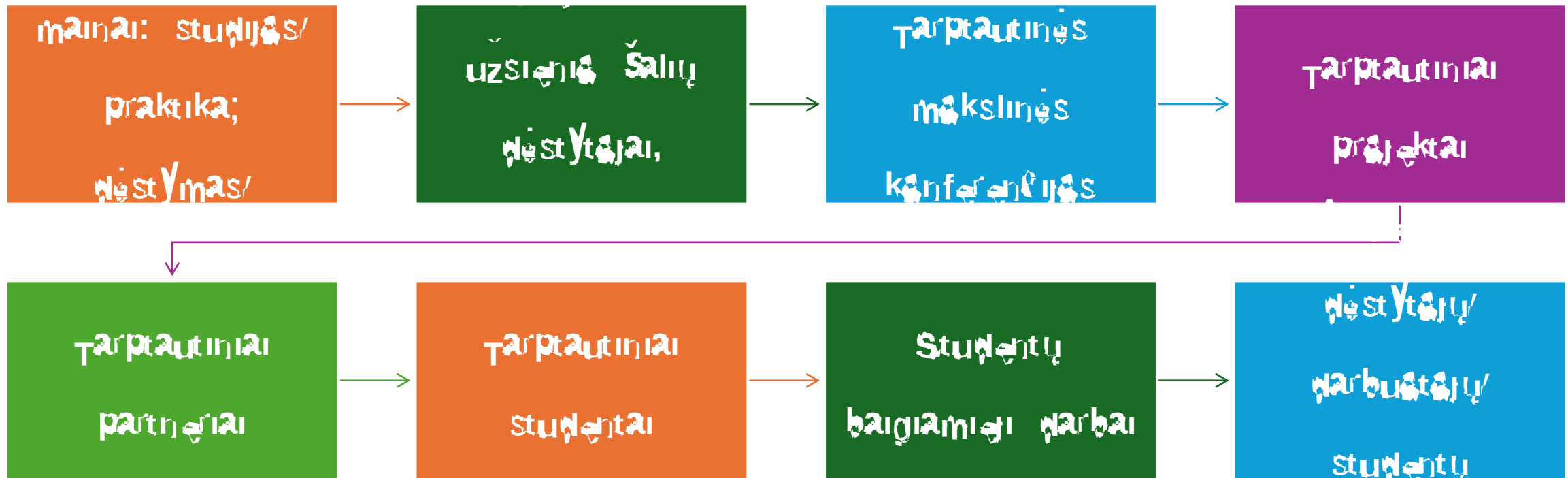
Studijų programų turinys:

Studijų galykas „Tarpkultūrinė slauga“ (BPS)

Studijų galykas „Tarpkultūrinė komunikacija“ (KT)

Studijų galykas „Kultūrinė įvairovė ir komunikacija“ (SD)

Kaip to siekiame?(2)

Mišrios intensyvios programos

1

BIP1 - "
Leadership and
change

Management in

2

BIP2. " X-tream
management",
Čekija, studentai

3

BIP3. " HOW TO
COMBINE A
PASSION WITH
LANGUAGE

2024 m. spalio
14-18 d.

• 25 dalībnieki iš Krievijas,
Latvijas, Lielbritānijas

Home Care for People with Dementia through Integrated Services: Modelling Interdisciplinary Teamwork

Medicinos fakulteto tarptautiniai partneriai

1. Albanija
2. Armėnija
3. Latvija
4. Lenkija
5. Estija
6. Vokietija
7. Suomija
8. Norvegija
9. Turkija
10. Slovakija
11. Kroatija
12. Sakartvelas
13. Slovenija
14. Italija
15. Ispanija
16. Jarmėnija
17. Ukraina
18. Dominikos Respublika
19. Graikija
20. Bulgarija
21. Čekija

Tai kas toliau?

- Erasmus+ tarptautinė savaitė 2025 m. balandžio 7-11 d.
- Tarptautinė praktinė-mokslinė konferencija "„Įrodymais grįsta praktika: nuo sveikatos – link socialinės gerovės“- 2025 m. balandžio 9 d.

Tarpkultūrinė komunikacija sveikatos ir socialinėje priežiūroje

Rūta Jurgelionienė

Utenos kolegijos Tarptautinių ryšių skyriaus vedėja

Slaugos ir burnos priežiūros katedros lektorė

2025-03-06